

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/9/2021
Identifikačné číslo spisu: 1108240658
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1108240658.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceleovej v spore žalobcu: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Kutuzovova ul. č. 8, IČO: 30845572, proti žalovaným: 1/ Wüstenrot poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova ul. č. 17, IČO: 31 383 408, 2/ F. N. Y., trvalým pobytom vo I. Š., E. XX, 3/ Tasmania s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Gen. M. R. Štefánika 373/211, (predtým žalovaného 3/ KAMIN s.r.o.), IČO: 46 809 058, o zaplatenie 28.306,25 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/59/2019-384 z 20. mája 2020 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/59/2019-384 z 20. mája 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/136/2008-322 zo dňa 2. júla 2017 v spojení s opravným uznesením č.k. 31Cb/136/2008-364 zo dňa 13. augusta 2018 vo výroku I. uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.078,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8.00 % ročne od 01.07.2006 do zaplatenia, vo výroku II. vo zvyšku žalobu zamietol (vo zvyšku uplatneného nároku a voči žalovanému 2/), vo výroku III. zastavil konanie voči žalovanému 3/ (t. j. voči právnomu nástupcovi pôvodne žalovaného 3/ KAMIN s.r.o.) pre výmaz ex offio z obchodného registra a vo výroku IV. žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42,94 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/ až 3/ na zaplatenie istiny 28.306,25 eur s príslušenstvom titulom nároku na náhradu škody z poisťnej udalosti. Súd dospel k záveru, že v danom prípade začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva žalobcom voči žalovanému 1/od nasledujúceho dňa, kedy sa dozvedel o výške škody, t. j. odo dňa 26.08.2008, keď mu bolo oznámené žalovaným 1/ v ako rozsahu plní, resp. či kráti plnenie, pretože až tento deň -oznámenie poisťovne o výške plnenia zo strany poisťovne by sa považoval za deň, kedy sa dozvedel o výške škody a o rozsahu poškodenia motorového vozidla. V danom prípade

podľa súdu prvej inštancie až podaním žalovaného 1/ dňa 21.08.2008 bolo žalobcovi oznámené, že nie je možné uhradiť z povinného zmluvného poistenia uplatnený nárok na náhradu skutočnej škody. Predmetné oznámenie bolo žalobcovi doručené dňa 26.08.2008. Ďalej mal súd preukázané zo súdneho spisu, že žalobca podal na súd žalobu prostredníctvom poštovej prepravy dňa 04.12.2008, súdu bola doručená 05.12.2008, teda pred uplynutím lehoty na uplatnenie práva, t.j. do dvoch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o škode a o tom kto za ňu zodpovedá. Súd sa zaoberal aj začiatkom plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva žalobcu voči žalovanému 1/ a dospel k záveru, že v danom prípade začala plynúť objektívna trojročná premlčacia lehota na uplatnenie práva žalobcom voči žalovanému 1/, ktorý sa domáhal voči nemu náhrady škody, od nasledujúceho dňa po vzniku škodovej udalosti, t.j. od 17.12.2005, a ktorá nastala dňa 16.12.2005. Posledný deň na uplatnenie práva mal žalobca voči žalovanému 1/ do dňa 16.12.2008.

3. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalovaný 1/ namietal výšku uplatnenej náhrady škody, a preto ustanovil znalca za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Z výsluchu znalca Ing. Jaroslava Lisého, súd zistil, že znalec pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal z fotodokumentácie, ktorá bola vyhotovená z miesta dopravnej nehody, z fotodokumentácie, ktorú vypracoval žalovaný 1/, zo súkromného znaleckého posudku vypracovaného Ing. Anđelom č. 30/2006 na žiadosť žalobcu, ako aj zo všetkých dostupných informácií pre stanovenie ceny dielov pre vozidlo TATRA VVN 8x8. Podľa znalca všetky diely ktoré boli špecifikované v znaleckom posudku boli tie, ktoré boli poškodené pri dopravnej nehode. Na otázku žalobcu, aby sa znalec vyjadril, prečo výsledná cena za opravu uvedená v súkromnom znaleckom posudku vypracovanom Ing. Anđelom je tak výrazne odlišná ako ju stanovil on vo svojom znaleckom posudku, znalec uviedol, že v súkromnom znaleckom posudku Ing. Anđela č. 30/2006 znalec neuviedol zdroj t.j. odkiaľ zoberal cenu náhradných dielov, nakoľko ceny náhradných dielov sú výrazne odlišné od ceny, ktoré znalcovi poskytli díleri firmy TATRA. Znalec ďalej uviedol, že sa nestotožnil ani s rozsahom vykonaných prác uvedených v súkromnom posudku vypracovanom Ing. Anđelom. Ohľadne cien náhradných dielov znalec Ing. Lisý uviedol, že ceny sú zisťované ku dňu spracovania znaleckého posudku, ceny boli zisťované od dílerov vozidiel TATRA a skontroloval si cenový index rastu cien na Štatistickom úrade, pričom tento nárast cenového indexu bol bezvýznamný. Znalec ďalej uviedol aký je štandardný postup pri určení východiskovej hodnoty vozidla. V roku 2006, kedy sa stala dopravná nehoda poisťovňa Wüstenrot mala vlastný cenník, podľa ktorého mala východiskovú cenu vozidla a všeobecnú hodnotu vozidla v čase dopravnej nehody a uviedla vo svojich výpočtoch východiskovú hodnotu 2.800 000Sk, naopak Ing. Anđel v súkromnom znaleckom posudku použil východiskovú hodnotu Slovenskej poisťovni Allianz, čo však nepovažoval za vhodné, pretože do prípadu je zainteresovaná práve poisťovňa Wüstenrot. Preto použil východiskovú hodnotu, tak ako ju použila poisťovňa Wüstenrot teda 2.800.000,- Sk. Záverom uviedol, že sa nejedná len o nárast cien, ale i rozsah opravy a rozsah použitých opravných dielov, a preto bol taký rozdiel v posudkoch Ing. Anđela a jeho posudku. Podľa znalca boli opravované aj také časti motorového vozidla, ktoré neboli poškodené následkom dopravnej nehody, a preto došlo k takým rozdielom medzi súkromným znaleckým posudkom a jeho znaleckým posudkom.

4. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie preukázané, že došlo k poisťovej udalosti, že poistenému vzniklo právo na poisťné plnenie, nakoľko mu vznikla škoda a že toto právo prešlo na poisťovateľa, t. j. žalobcu, avšak výška škody uplatnená žalobcom nebola preukázaná v celom rozsahu. Na základe uvedeného súd prvej inštancie mal za to, že žalobcovi vznikol nárok na poisťné plnenie vo výške 8078,50 eur.

5. Súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému 2/ zamietol s poukazom na ustanovenie § 4 a §15 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

6. Súd prvej inštancie konanie voči žalovanému 3/ zastavil, nakoľko z výpisu z obchodného registra žalovaného 3/ zistil, že dňa 9.06.2016 bol ex offo vymazaný z obchodného registra.

7. Na odvolanie žalovaného 1/ proti výroku I. a výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie Krajský súd v

Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/59/2019-384 z 20. mája 2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 31Cb/136/2008-322 z 2. augusta 2017 v znení opravného uznesenia č. k. 31Cb/136/2008-364 z 13. augusta 2018 v odvolaní napadnutých výrokoch ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č.160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a žalobcovi ako úspešnej strane v odvolacom konaní priznal náhradu trov odvolacieho konania.

8. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a zároveň na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Podľa odvolacieho súdu, súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom, na základe ktorých vyvodil aj správne právne závery, že nárok žalobcu na náhradu škody nie je premlčaný, pričom konštatoval, že žalobcovi začala plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie náhrady škody voči žalovanému 1/ dňa 17.12.2005, teda deň po vzniku škodovej udalosti 16.12.2005 a uplynula dňa 16.12.2008. Žalobca uplatnil nárok na súde dňa 5.12.2008, teda včas. Ďalej odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, poukázal na všetky podstatné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, a preto mal za to, že jeho rozhodnutie možno považovať za presvedčivé. Taktiež súd prvej inštancie správne posúdil námietku premlčania a na základe vykonaného dokazovania správne stanovil aj výšku škody a rozsah poistného plnenia. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s vecným a právnym posúdením uplatneného nároku, ktorý bol dostatočne presvedčivo vyjadrený v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odvolací súd odkázal.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že náhradu trov odvolacieho konania priznal žalobcovi ako úspešnej strane v odvolacom konaní.

10. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne právne vec posúdil čo sa týka otázky plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nároku na náhradu škody podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ položil právnu otázku nasledujúceho znenia: „Plynie subjektívna premlčacia lehota nároku na náhradu škody podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá aj v prípade, ak je takýto nárok uplatnený priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a poisťovateľ doručí poškodenému oznámenie o výške poistného plnenia až následne, teda po tom, ako sa poškodený dozvie o škode a o osobe, ktorá za ňu zodpovedá ??“. Ohľadne daného dovolateľa poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. marca 2011, sp. zn. 3Cdo 231/2009, rozhodnutie zo dňa 29. novembra 2011, sp. zn. 2MOBdo 6/2010, rozhodnutie zo dňa 29. februára 2012, sp. zn. 1Cdo 43/2010, rozhodnutie zo dňa 27. januára 2011, sp. zn. 3Cdo 146/2010, rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR zo dňa 20. apríla 1978, sp. zn. 3Cz 16/1078 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29. novembra 2006, sp. zn. 25Cdo 721/2005.

12. Dovolateľ uviedol, že v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je prezentovaný názor, že za daných okolností začína plynúť subjektívna premlčacia lehota najneskôr dňom doručenia faktúry za opravu motorového vozidla poškodenému, keďže týmto dňom sa poškodený dozvie o reálnej výške škody. Je pritom bez právneho významu, či si poškodený uplatňuje nárok na náhradu škody voči škodcovi, prevádzkovateľovi motorového vozidla alebo poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia. Podľa dovolateľa však dovolaním napadnutý rozsudok vychádza z opozitného názoru.

13. Podľa dovolateľa súdy nezohľadnili nižšie uvedené:

a/ na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi sa aplikuje rovnaká právna úprava, ako

na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila (§ 15 ods. 2 ZoPZP),
b/ pri uplatnení nároku voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 ZoPZP preto nemožno subjektívnu vedomosť o škode stotožňovať s okamihom, keď sa poškodený dozvie o výsledku poistného šetrenia,
c/ ak teda dikcia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyžaduje vedomosť poškodeného o škode a pre všetky zviazané subjekty začína plynúť subjektívna lehota v rovnaký okamih (§ 15 ods. 2 ZoPZP), nemôže byť pre začiatok plynutia premlčacej lehoty voči poisťovateľovi rozhodujúce oznámenie výsledku poistného šetrenia poškodenému.

Dovolaateľ vyjadril názor, že pri nároku na náhradu škody z poškodenia vozidla v rámci povinného zmluvného poistenia začína plynúť subjektívna premlčacia lehota najneskôr od doručenia faktúry za opravu motorového vozidla poškodenému, nakoľko takáto faktúra poskytuje poškodenému presnú informáciu o škode a jej reálnej výške.

14. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaniu v celom rozsahu vyhovel.

15. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolaací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné a napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP).

17. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolaací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

20. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

21. Žalovaný 1/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. namieta nesprávne právne posúdenie, pri ktorom riešení sa súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa dovolateľa odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil v otázke vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného ohľadne začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, keď jej začiatok stanovili na deň nasledujúci po dni, keď poškodenému bola poisťovateľom (žalovaným 1/) oznámená výška poistného plnenia, resp. neplnenia zo strany poisťovateľa. Ako už bolo uvedené, dovolateľ v tejto súvislosti položil právnu otázku: „Plynie subjektívna premlčacia lehota nároku na náhradu škody podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá aj v prípade, ak je takýto nárok uplatnený priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a poisťovateľ doručí poškodenému oznámenie o výške poistného plnenia až následne, teda po tom, ako sa poškodený dozvie o škode a o osobe, ktorá za ňu zodpovedá ?

22. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

23. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je daná vtedy, ak sa odvolací súd riešil otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená

24. Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (k tomu vid' R 83/2018).

25. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nemôže ísť o skutkovú otázku. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

26. Dovolateľ v podanom dovolaní vymedzil právnu otázku (vid' bod 22) a aj poukázal na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd mal odkloniť pri riešení behu subjektívnej premĺčacej doby podľa § 106 Občianskeho zákonníka. K aplikácii ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka existuje viacero rozhodnutí dovolacieho súdu, pričom súdna prax pri jeho aplikácii je ustálená a toto ustanovenie sa podľa § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení pri posudzovaní premĺčania nároku poškodeného voči poisťovateľovi podľa § 15 ods.1 zákona o povinnom zmluvnom poistení priamo aplikuje, dovolací súd konštatuje, že odpoveď na otázku, ktorú nastolil dovolateľ, nebola doposiaľ výslovne judikovaná (hoci existuje ustálená rozhodovacia prax pre posudzovanie behu premĺčacej lehoty podľa ust. § 106 OZ i v prípadoch náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla), čo opodstatňuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods.1 písm. b/ CSP, pričom platí v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu, že nie je potrebné požadovať od dovolateľa, aby pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP špecifikoval, ktorý z alternatívnych dôvodov prípustnosti dovolania podaného pre právne posúdenie veci si uplatňuje, a v nadväznosti na to, aby ho doložil buď konkrétnou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odchyľil, tvrdením o absencii rozhodovacej praxe, alebo konkretizáciou rozdielností v rozhodovaní dovolacieho súdu. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju aj sám.

27. Vzhľadom k tomu, že vyššie uvedené náležitosti dovolanie žalovaného spĺňa, dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je v danom prípade procesne prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP; následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

28. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

29. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení (ďalej aj „PZP“) na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

30. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

31. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

32. Ustanovenie § 106 OZ upravuje premlčaciu dobu vo vzťahu k všetkým právam na náhradu škody. Táto premlčacia doba sa uplatní vo vzťahu k ustanoveniam § 420 a nasl. OZ, ale aj vo vzťahu k tým ustanoveniam Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú zodpovednosť za škodu v rámci špecifických právnych vzťahov (pozri napr. § 42 a § 510 OZ a pod.). Rovnaká úprava ako sa používa na posúdenie premlčania práva na náhradu škody proti osobe, ktorá škodu spôsobila prevádzkou motorového vozidla sa použije aj na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 a 2 PZP).

33. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle, a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť. Vzájomný vzťah týchto lehôt je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie druhá premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť v okamihu škodnej udalosti. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek: 1. kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť, vyčíslieť na súde žalobou (okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť okamihom škodnej udalosti, resp. protiprávnym konaním) a 2. kedy sa poškodený dozvie o tom kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota sa zo subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr, ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou. To znamená, že ak subjektívna doba uplynie v rámci behu objektívnej doby, právo sa premlčí uplynutím subjektívnej doby a na ďalšie plynutie objektívnej doby sa už neprihliada; prípadne, ak subjektívna lehota síce začne plynúť v rámci objektívnej doby, avšak uplynie až po uplynutí objektívnej doby, v takom prípade sa právo premlčí uplynutím objektívnej doby a napokon, ak začiatok subjektívnej doby nastane až po skončení objektívnej doby, právo sa premlčalo uplynutím objektívnej premlčacej doby a subjektívna doba nemá v tomto prípade právny význam.

34. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalovaného spočívajúcou vo vyjadrení nesúhlasu s právnym názorom súdu prvej inštancie, že subjektívna dvojročná premlčacia lehota začala plynúť žalobcovi voči žalovanému podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka ohľadne náhrady škody, od nasledujúceho dňa, kedy sa dozvedel o výške škody t.j. odo dňa 26.8.2008, keď mu bolo oznámené žalovaným 1/ v akom rozsahu plní, resp. kráti plnenie, pretože podľa súdu prvej inštancie až tento deň - oznámenie poisťovne o výške plnenia zo strany poisťovne by sa považoval za deň, kedy sa dozvedel o výške škody a o

rozsahu poškodenia motorového vozidla. Podľa žalovaného momentom, kedy sa dozvie o škode, je moment kedy sa dozvie o rozsahu a charaktere škody spôsobenej škodovou udalosťou argumentujúc § 106 ods. 1 v spojení s § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd skonštatoval správnosť rozsudku súdu prvej inštancie a stotožnil sa s právnym posúdením uplatneného nároku súdom prvej inštancie a len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie sa vyjadril k správne skutkovému a právnemu záveru ohľadne objektívnej premlčacej lehoty. K posúdeniu subjektívnej doby, ku ktorej smerovala aj odvolacia námietka žalovaného však dôvody osobitne neuviedol, nezdôraznil, či nedoplnil.

35. K vyššie uvedenému dovolací súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník viaže premlčanie práva z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby na časovú podmienku uplynutia 2-ročnej doby od okamihu vedomosti poškodeného o škode a kto za ňu zodpovedá. Premlčacia doba začína plynúť dňom, kedy sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode, t. j. kedy nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčísliť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá (porovnaj R 38/1975).

36. Pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť - vyčísliť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku), ale v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 OZ sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t. j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia (Ro NS ČR z 29. 11. 2006, sp. zn. 25 Cdo 721/2005). Ak došlo len k menšiemu poškodeniu jednotlivých častí, prípadne súčiastok vozidla, ktorých cena je bežne známa, a poškodený sa s touto škodou oboznámil ihneď po nehode, súdy posudzujú začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby súčasne so vznikom škodovej udalosti. Inak je to však pri rozsiahlejších škodách na vozidle, najmä ak poškodený nemá potrebné znalosti na posúdenie druhu a rozsahu škody, a ak sa vozidlo musí opravovať v odbornej opravovni. Proti takto posudzovanému začiatku subjektívnej premlčacej lehoty doby nemožno mať námietky, ak sa poškodený dozvie o výške škody až po skončení opravy z doručenej faktúry, pokiaľ sa o cene opravy nedozvedel už skôr.

37. V danom prípade však z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd správne určenú právnu normu nesprávne vyložil. Jedná sa o výklad ustanovenia § 15 ods. 2 v spojení s § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka týkajúceho právneho posúdenia uplynutia premlčacej doby, keď do úvahy zobral len plynutie objektívnej doby podľa § 106 ods. 2 OZ a nie aj plynutie subjektívnej doby a najmä správneho právneho posúdenia začiatku jej plynutia podľa § 106 ods. 1 OZ. Podľa § 106 ods. 1 OZ subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný (primárny) subjektívny prvok, pozostávajúci z toho, kedy sa poškodený dozvie nielen o škode, ale sa dozvie aj to, kto za túto škodu zodpovedá. Ak nárok na náhradu škody tvorí neoddeliteľný celok, premlčacia doba začína plynúť až vtedy, keď sa poškodený dozvie celú výšku škody. Súdy nižšej inštancie (t. j. aj odvolací súd, ktorý sa vo všeobecnosti stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie) v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia stanovili začiatok jej plynutia od okamihu doručenia oznámenia o výsledku poisťného šetrenia, ktoré dovolací súd považuje za nesprávne. V predmetnom ustanovení § 106 ods. 1 CSP sa zreteľne uvádza, že právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode, pričom za uvedené nemožno považovať oznámenie o výsledku poisťného šetrenia, nakoľko v predmetnom prípade jednak z daného oznámenia sa nedala zistiť výška škody a po ďalšie nešlo o prvý moment, kedy sa poškodený dozvedel o výške škody (faktúra za opravu poškodeného vozidla).

38. Dovolací súd sa stotožňuje s interpretáciou dovolateľa, že pri nároku škody z poškodenia vozidla v rámci povinného zmluvného poistenia začína plynúť subjektívna lehota najneskôr od doručenia faktúry za opravu motorového vozidla poškodenému, nakoľko faktúra poskytuje poškodenému presnú

informáciu o škode a jej reálnej výške. Na podporu svojej argumentácie dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29. 11.2006, sp. zn. 25 Cdo 721/2005, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.11.2011, sp. zn. 2 M Obdo 6/2010 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.03.2011, sp. zn. 3 Cdo 231/2009. Uvedené rozhodnutia prezentujú právny záver, že za daných okolností začína plynúť subjektívna premlčacia lehota najneskôr dňom doručenia faktúry za opravu motorového vozidla poškodenému, nakoľko týmto dňom sa poškodený objektívne dozvie o reálnej výške škody.

39. Dovolací súd na otázku dovolateľa uvádza, že škoda a poistné plnenie sú dva samostatné právne inštitúty, pričom pri uplatnení nároku poškodeného voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení nemožno subjektívnu vedomosť o škode stotožňovať s okamihom, keď sa poškodený dozvie o výsledku poistného šetrenia. Z ustanovenia § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení vyplýva, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi v povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila (§ 15 ods. 2 PZP). Poznámka 22 v tomto ustanovení priamo odkazuje na § 106 OZ. Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva, že pri nároku poškodeného voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení zákon odkazuje na posudzovanie premlčania podľa rovnakých predpokladov, ako je to uvedené v § 106 OZ, a teda neupravuje žiadnu výnimku alebo iné pravidlo pre začiatok behu subjektívnej, či objektívnej premlčacej doby ako je inak uvedená v § 106 OZ. Poškodený si pre úspešné uplatnenie svojho nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 o povinnom zmluvnom poistení voči poisťovateľovi musí tento nárok uplatniť včas. Poškodený môže uvedený nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla uplatniť tak voči škodcovi, ale aj priamo voči poisťovateľovi, s ktorým má škodca uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Voči každému tomuto subjektu sa mu právo na náhradu škody za zákonných pravidiel uvedených v § 106 Občianskeho zákonníka premlčuje samostatne (podľa okamihov uplatnenia nárokov voči nim a behu premlčacích dôb), a teda ak si neuplatní včas svoj nárok napr. voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, bez ďalšieho neznamená, že ho nemohol predtým uplatniť včas voči škodcovi alebo naopak. Taktiež môže svoj nárok uplatniť aj voči oboj subjektom súčasne.

40. Na položenú otázku preto dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené úvahy odpovedá nasledovne: Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., je podľa § 106 ods.1 Občianskeho zákonníka rozhodujúci okamih kedy sa poškodený preukázateľne dozvedel o škode (napr. z dokladu o cene opravy poškodeného motorového vozidla) a kto za ňu zodpovedá a nie okamih doručenia oznámenia o výsledku poistného šetrenia zo strany poisťovateľa (ktorým poisťovateľ len oznamuje poškodenému, či a v akom rozsahu poskytne poškodenému plnenie na uplatnený nárok na náhradu škody). Dovolací súd k uvedenému záveru dospel z dôvodu, že oznámenie o výsledku poistného šetrenia nie je oznámením o výške škody, ale oznámením, či a v akom rozsahu bude poisťovateľ plniť v zmysle uzavretej poistnej zmluvy a prípadných zmluvných, či zákonných limitov plnenia poisťovateľa na uplatnený nárok na náhradu škody (v danom prípade zo strany poškodeného podľa § 15 ods. 1 ZPZ v spojení s ust. § 823 a § 799 Občianskeho zákonníka).

41. Dovolací súd preto konštatuje nesprávne právne posúdenie otázky plynutia premlčacích lehôt nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla zo strany odvolacieho súdu a dôvodnosť dovolania žalovaného, a preto bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, že úlohou odvolacieho súdu bude zaoberať sa správnym právnym posúdením behu subjektívnej premlčacej lehoty, teda v súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou, ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu k aplikácii a výkladu § 106 Občianskeho zákonníka, ako aj v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu vyjadreným v odpovedi na otázku položenú v dovolaní žalovaného. Na záverečné upresnenie dovolací súd uvádza, že vo vzťahu k žalovanému 2/ a žalovanému 3/ bolo konanie skončené, a to vzhľadom na právoplatnosť výrokov II. (zamietnutá žaloba vo vzťahu k zvyšku uplatneného nároku a k žalovanému 2/) a III. (zastavené konanie vo vzťahu k

žalovanému 3/) v rozsudku Okresného súdu Bratislava 1 č. k. 31Cb/136/2008-322 zo dňa 2. júla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 31Cb/136/2008-364 zo dňa 13. augusta 2018, keďže neboli napadnuté ani odvolaním.

42. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo veci riešenia právnej otázky spočívajúcej v správnom určení začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) pri uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, najvyšší súd žalovaným 1/ napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). V ďalšom konaní je súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

43. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.